

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:

Egy évre . . . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . . . 3 frt — kr.
Havilag árra . . . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 4 kr.
Hétfői szám 7 kr.

Megjelen minden hétfőn délben, szerdán, pénteken és vasárnap reggel.

Feladó szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája Kaszinó-utczán.
Telefón szám 118.

Kiadóhivatal:

Kossuth-utczán Vojnich-palotában
Telefón szám 42.

Nyitáster soronkint 20 krajczár

Materia instituta porro tractatur . . . . .

sed non absolutur. A tanuló diák sorsára jutott a magyar politika.

A pendum fel van adva. Korrigálják és javítják és midőn úgy látszik már, hogy készen van akkor a professor úr visszadobja az írásbelit a diáknak, aláhúzza vörös tintával a hibákat és a diák előlről kezd ott ahol abban hagyta, csinál egy újabb fordítást, de hiába a pendum csak nem akar sikerülni és ki nem fogy a régi czimból, hogy „materia instituta porro tractatur.“

A politikai helyzet nagy Curtiusa nagyon hamisan eszelte ki ezeket a szövegeket amelyeket nagyon bajos hiba nélkül lefordítani. Szántszándékos nyelvicamokkal van ez tele csupán csak azért, hogy félrevezesse azt akinek dolgot ad.

Ilyen szándékos furfanggal készültek el mindkét részről a békeajánlatok.

Bemutatták mind a kettőt a koronának és a legfelsőbb fórum visszaadta mindkét félnek a pendumokat, hogy csak tessék azon javítani mindaddig míg jók nem lesznek. Egyszer már rá irták mind a kettőre az elégtelent.

Most újra összeültek a bölcsek, hogy javítsanak a hibás szövegen — mert mindaddig míg mind a két penzum jól megcsinálva nem lesz a békéről szó sem lehet.

A korona pedig békét akar. Akarja, hogy a két szöveg között a harmónia meglegyen.

Kimondotta azt, hogy a béke olyan dolog, amely csak akkor érvényes ha azt közakarátulag mind a két fél elfogadja, s nem írja rá a jó kalkulust egyikükre sem míg a másik is elfogadható alakban nem csinálta meg a maga feladatát.

Szell Kálmán és Fejérváry báró ezt az üzenetet hozták Bécsből.

A király indirekte azt üzentte, hogy az ellenzék kívánalmi is figyelembe veendő és arra utasította a magyar kormányt, hogy találja meg mindenáron az áthidalást a politikai élet mostani törvény és természetellenes stagnálásából az alkotmányos Magyarországhoz, hogy alkudjanak tovább majd csak létre jön az egység.

Kizártnak véli azt, hogy akkor amidőn, az ország létkérdése fel van vetve a személyes motívumokon szenvedjen hajtőrest a béke.

A már unalmassá vált pendumot a politika diákjai tehát újra előszedik és újra foltozzák és javítják.

Materia instituta porro tractatur. . .

A szabadkai tantestület mulatsága.

— A „Bácskai Hirlap“ tudósítójától. —

A mikor Kurucz Gyula tanfelügyelőt Szabadkára kinevezték s ez által városunkat a népnevelés bácskai központjává tették abbéli reményünkre adunk kifejezést, hogy ő lesz hivatva a helybeli tantestület kebelében már régen huzódó feszült viszonyt megszüntetni. Ebbéli reményünkben nem is csatlakoztunk; legalább ezt bizonyítja az a fényes és kedélyes estély a melyet a népnevelés apostolai a Caszinó díszes termeiben tegnap este rendeztek.

Hogy mennyire sikerült estély volt ez, legjobban bizonyítja azon körülmény, hogy társadalmunk legelőkelőbb tagjai oly nagy számban jelentek meg, hogy a Caszinó tágas termei nem bírták befogadni valamennyit, a kik ünnepelni jöttek a népnevelés apostolait.

Nagy elismeréssel kell adóznunk Schmausz Endre főispánnak akinek első sorban köszönhetjük, hogy alkalmat szolgáltatott erre a fényes ünnepélyre.

Az estély lefolyásáról tudósítónk a következőkben számol be.

Már 8 óra tájban népesek voltak a Caszinó termei ugyannyira, hogy a később jelentkezőknek már nem is jutott hely. Már körül-

TÁRCZA.

Külföldön.

A „Bácskai Hirlap“ eredeti tárczája.

Irtá: Csillag Károly.

Folytatás.

Utba esett itt a Kensington muzeum. Ki vállalkoznék arra hogy London két nagyobb muzeumáról ismerletést adjon? A British muzeum kétségtelenül többet, értékesebbet és érdekesebbet tartalmaz, míg a tölletes szemlélőnek a Kensington muzeum bizonyára jobban tetszik, modernebb és ríkítőbb képe van annak amit ebben lát az ember.

Aki például jobban érdekelnék a legrégibb írők eredeti kéziratjai, a világtörténet legnevezesebb momentumainak a megőrkítésére szolgáló eredeti királyi kéziratok, — egyes darab papirosok amelyek fordulatot csináltak a történelemben, a Shakspeare írásának a facsimiléje, a nagy uralkodók sajátkezü levelei, Newton, Richardson, Macaulay, Pope, Byron, Shelley, Tennyson, Dickens, Carlyle, Rubens, Galilei, Moliere, Racine, Victor Hugó, Rousseau, Heine, Kant, Beethoven, Schiller,

Göthe, Mozart, Calvin, Michelangeli, Luther, Petrarca, Scott, Milton stb. stb. eredeti kéziratjai és sajátkezü írással megirt világhírű műveinek eredeti és hamisítatlan kéziratjai, az több gyönyörűséget talál a British muzeumban mint akárhol a világon.

En például nem tudtam kijönni a világ tudományának ebből a végtelen tárházából, melynek igénytelen szekrényeiben és üvegburában ugszólván a szellem összes eredeti kincsei összehordva vannak. Nagyobb bámulatra ragadott mindenestire mint akár a Tower, akár a párisi 16 milliós értékű gyémánt darabja, amely előtt mindig ember ember hátán szokott bámulatba esni, — holott ezeket a kincseket a rohanó nagy publikum csak úgy futtában tekinti meg. Pedig egy-egy olyan elsárgult folians többet tartalmaz, mint száz más dolog, amely előtt mindig ember ember hátán szokott bámulatba esni, — holott ezeket a kincseket a rohanó nagy publikum csak úgy futtában tekinti meg. Pedig egy-egy olyan elsárgult folians többet tartalmaz, mint száz más dolog, amely előtt mindig ember ember hátán szokott bámulatba esni, — holott ezeket a kincseket a rohanó nagy publikum csak úgy futtában tekinti meg. Pedig egy-egy olyan elsárgult folians többet tartalmaz, mint száz más dolog, amely előtt mindig ember ember hátán szokott bámulatba esni, — holott ezeket a kincseket a rohanó nagy publikum csak úgy futtában tekinti meg.

Órahosszákon át jártam ebben a szellemvilágban s nincs a világnak az a csodája a mely úgy lebilincselni tudja azt, aki kora gyermekeségtől fogva mindig olvasott, foglalkozott irodalommal és egyszerre ime feltárul előtte az irodalmi nagyságoknak ezek a háramaradott, mondhatom szent reliquiái.

Ime, a Kensington muzeumról akantam elébb írni és önkéntelenül is átugrottam oda, a honnan igazán nem szivesen távoztam. Mondhatom, hogy Londont leginkább ezért a végtelen műkincseért sajnáltam ott hagyni és ha újból kimennék, első utam oda vezetne — a hol pedig igazán kevesen, aránylag pedig rém kevesen járnak. Porlepte gyémántok vannak itt kiállítva és a nagy közönség manapság kényelmes ahhoz, hogy a fejét törje, hanem inkább abban gyönyörködik, amit készen eléje tálnak.

A British muzeum többi osztályai is nagyobbbrészt az igazi tudományok szolgálatának és ódonasága nem vonzza az ezeket. Annál inkább a nagy közönség szórakozására szolgál a Kensington muzeum, amelynek kiállított tárgyai valóságos látványosságok. Hogy terméinek arányát csak némileg feltüntessem, nem mondok egyebet, minthogy egyik nagyobb termében eredeti nagyságban megvan másolotban két Trajánoszlop, amelyek ebben a teremben kényelmesen elférnek. E két óriás oszlop között még egyéb koloszszoikat látni amelyek mind úgy a szobrászat mint az építészet remekei közé tartoznak. Óriási terve-

ből 9 óra volt a mikor a díszes társaság elfoglalta helyét, az asztalfőn Schmausz Endre főispán állt, mellette ifj. Vojnits Sándorné egyik oldalról, a másikról pedig Mamuzsits Lázárné.

Ezután Béla cigányprímás zenekára fűzött a szebbnél szebb magyar nótákra a mikor az első fogast találta fel. A menü a következő volt:

Fogas és süllő
mayonézsal és tartárral
Borjú file és vesepecsenye
Pulyka és káposzta sült
kompottal és salátával
Jardinette
1/2 liter bor.

A pecsenyénél felszólalt Dr. Békeffy Gyula ügyvéd, aki rövid de velős beszédben méltatta Szabadka városnak a tanügy terén tanúsított áldozatkészségét és poharát a város fejére Schmausz Endre főispánra ült. Ezután általános figyelem közepette felállott Schmausz főispán és gyönyörű beszédét így kezdte meg „Nagy örömemre szolgál, hogy itt láthatom e díszes társaságot ami önmagában bizonyíték, hogy kulturáns van itt e házban. Azzal kezdem, hogy uram, uram Farkas Zsigmond uram szállok az urhoz. Majd így folytatja: „Ha eredmény éretet a tanügy terén akkor kell, hogy első sorban annak nyújtsuk a babért aki e téren fáradozatlan buzgósággal működik, s ez Wiasits miniszter Egy politika van amelyért élünk halunk s a meyyért élni kötelességünk — ez a tanügyi politika.“ Poharát Szabadka város társadalmának jelenlévő tagjaira ült. A beszéd elhangzása után a jelenlévők lelkes eljenzésben törtek ki. Felköszöntőt mondottak még Kurucz Gyula tanfelügyelő — Szabadka városnak a nemzeti kulturáért lelkesedő közönségére és Mamuzsich Lázár polgármesterre, Mamuzsich polgármester — a szabadkai tantestületekre, végül Olsavszki Jenő törvényszéki bíró humoros beszédében — a felső rózsákat az asszonyokat és a bimbókat a leányokat élte. A kedélyes társaság 10 óra után kelt fel az asztaltól.

A hangverseny.

Ezután megkezdődött a hangverseny, a melyben szereplők a művészet színvonalának oly magas fokán állottak, hogy a legkényesebb igényeknek a legrigorosusabb várakozásnak is megfeleltek. A szépen összeállított gazdag műsornak minden egyes száma amilyen sikerrel, hogy a közönség az élvezet és gyönyör okozta lelkesedés hévében szüntelen tapsaival és eljenzéseivel szinte tombolt.

A műsor a következő pontokról állott.

1. „Ima a hazáért“ Sz. Nagy József-től. Éneklők: Elseri Piroska k. a., Kunert Mariska k. a., Dr. Piller Arthur és Kladek Mihály urak.

2. Monolog. Előadta: Kiss Ilonka k. a.

3. Dal... Rothsild-től. Éneklők: Konopásek Laura k. a.

4. „Akács virágok.“ Szövegét írta Várady Antal, zenéjét szerző Gaal Ferencz ur. Előadta: Eitner Milla k. a., zongorán kísérte: Gaal Ferencz ur.

5. „Serenata...“ Braga-tól. Gaal Ferencz ur zongora- és Lányi Andor ur hegedű kísérete mellett éneklők: Etsery Piroska k. a.

6. Magyar dalok... Éneklők: Dr. Piller Arthur ur.

7. III-ik Rhapsodia (Schmausz Endre ő méltóságának ajánlva) Gaal Ferencz-től. Előadta: a szerző.

8. Magyar dalok. Éneklők: Etsery Piroska k. a., Kunert Mariska k. a., Dr. Piller Arthur és Kladek Mihály urak.

Különös tetszésünket érdemelte ki Kiss Ilonka k. a. monológjával, Konopásek Laura k. a. német és magyar szövegű dalaival, Etsery Piroska k. a. „Serenata...“ dalával és Gaal Ferencz Schmausz Endre főispánnak ajánlott Rhapsodiájával.

A hangversenyt tánc követte amely a reggeli óráig tartott.

Az estélyen résztvevők névsora a következő: Társadalmunk előkelőségei közül: Schmausz Endre főispán, Mamuzsich Lázár polgármester, Peticics Mihály úr, elnök, Mamuzsics Félix címz. kanonok, Farkas Zsigmond, Bezerédi István országgy. képviselő, Kurucz Gyula tanfelügyelő, Dr. Békeffy Gyula, Dr. Bíró Károly, Varga Károly, Paukovics Andor, Haverda Mátyas gym. igazgató, Freudenberg Márk, Regényi Lajos, Takács Ede igazgató, Dr. Békeffy Károly (Csantavértől), Dr. Kertész főorvos, Gyelmis Gerő, Jakobsics Imre, Kovács Gyula, Eperjessy Béla, Olsavszki Jenő törvényszéki bírók, Gervás Fülöp kapitány, Koszánovics főhadnagy,

Zakkoni főszázadnagy, Dr. Sánta kórházi orvos, Szalai Mátyas főkapitány, Raichl Ferencz, Dr. Révfi Jenő, Meznerics Jurgató stb. stb.

Asszonyok: (Eljenzést kérünk nagyságos asszonyaim ha a névsorból valakit kihagytunk de önk is belátják, hogy lehetetlenség volt a teljes névsort összeállítani.) Ifj. Vojnits Sándorné, Mamuzsits Lázárné, Peticics Mihályné, Bezerédi Istvánné, Dr. Bíró Károlyné, Paukovics Andorné, Dr. Békeffy Károlyné, Dr. Kertész Sándorné, Regényi Lajosné, Gyelmis Gerőné, Kovács Gyuláné, Eperjessy Béláné, Raichel Ferenczné, Dr. Révfi Jenőné, Bogáromy Jánosné, Hoffmann Amélie, Milasin Illésné, Hídegh Arpádné és leányai, Jakobsics Gyuláné, Jakobsics Imréné, Taussig Vilmosné, Szilberleitner Ferenczné, Frankl Istvánné, Kunetz Albertné, Piller Györgyné, Gálffy Györgyné, Magyar Györgyné, Prokesch Ignácné, Rieger Mihályné, Tonos Gusztávné, Wagner Nándorné, Szántó Edéné, stb. stb. stb.

Leányok: Paukovics Szerén, Fábian Szilárdka, Homonai Erzsike, Lénárd Málka, Konopásek Laura, Vojnics nővérek, Piller nővérek, Michner Emilia, Kiss Iona, Rüdnyánszki Márta és Olga, Balajthy Iona, Vagner Auróra, Prokesch Erzsike, Szilberleitner Bianka Kunecz Sárka, Taussig Irén, Pausics Julia, Papp Boriska, Vidovics Anna, Riesz Szida, Bedzsula Margit, Lajtay Mariska, Ecsery Piroska, Kunetz Mariska, Kiss Iona, Eitner Milla, Tary Teréz, Rutkay Aranka, Szuknovits Mariska, Vojnics Mariska stb. stb.

A különös ételek és italok Winkler Lajos vendéglőjét dícsérik.

—a—

Különfélék.

— Schmausz főispán látogatása a népkonyhában. Tegnap délen a népkonyhának előkelő látogatója volt. Ugyanis mint értesülünk Schmausz Endre főispán 12 óra tájban megjelent a népkonyhában, ahol Taussig Vilmosné, Geiger A. Mórné és Lányi Mórné fogadták az előkelő vendéget. A főispán végigjárta a helyiséget és nagy érdeklődéssel kérdezősködött egyből-másról. Távozásakor Taussig Vilmosné megköszönte a látogatást.

delmű szobrok, a világ legremekebb épületeinek hű másolatai. Egy kő oroszán például, a melynek belsejében egy filozópter részére bátran be lehetne rendezni egy hónapos szobát. A galvanoplastika bámulatos remekei, a melyek nagyjából a világ legnevezetesebb épületeit és szoborműveit tüntetik fel. Michel angelo legkiválóbb szobrászati művei, művészi faragványok, óraművek az arany és ezüst tárgyak egész halmaza, végül muzeumszerű gyűjtemények mindenből és mindenféle formában egészen a mai modern legkiválóbb ipari készítményekig, bámulatos szobrok és reliefek, a művészet minden ágának a legkiválóbb eredményei együttvéve a Kensington muzeumot alkotják.

Azért mint mondtam is, nem akarok neveltségessé válni, hogy egy muzeumról leírást adjak, csak nagyjában akartam jelezni az általános benyomást melyet ez reám gyakorolt. De ez a muzeum tulajdonképpen nem is régiség gyűjtemény, hanem a modern képzőművészetek tovább fejlesztését tüzte ki célul és az állam rengeteg összeget költ rá és tanításra és versenyfejlesztésre rendelte ki.

Ha az ember a Kensington muzeumban megéhezik messzire se kell mennie, hanem magában a muzeumban a tudomány és művészet csarnokában jól meg is ebédelhet. Már tudnillik jól — ahogy vesszük. Az olyan magamfajta ember aki keveset tud angolul olvasni (és nem beszélni, mert ez már nagyobb művészet) ha élbe tesznek egy étlapot sohasem tudhatja, hogy mikor levest kér vagy azt hiszi, hogy levest rendel meg, hogy akkor nyáron sült osztrigát hoznak élbe. Ilyen komikusan jártam éppen a Kensington muzeum éttermében, ahol a kiszolgáló miss leves helyett első ételnek salátát tártal élben.

Mikor azt kérdeztem tőle magyarul, hogy megbokrosodott-e, hogy első ételnek ilyen zöldséggel traktál visszavitte a salátát és hozott valamit, amiről nem tudtam, hogy étel-e, ital-e, vagy pedig kenyérré kell-e azt majszolni vagy pedig villával enni. Kifizettem és valószínűleg ma is azt hiszik, hogy én vagyok a bolond és nem ők. Meg is esküdtem, hogy a Kensington muzeumban soha többé nem ebédelek és eddig legalább megtartottam a fogadásomat.

A végtelen terjedelmű muzeum legérdekesebb részének tartom a Rafael-termet, ahol Rafaelnek 7 óriás nagyságu képe látható. Egy külön terem ez amelyben alig is van más valami mint ez a hét kép amelyek között a legmegkapóbb az, amelyen Krisztus Petrusnak meghagyja, hogy legeltesse nyáját. 7 egyforma nagyságu nagy fal kép ez, amelyeket minden Londonban járó idegen megtekint és amelyek mindegyike előtt mindig ül egy-egy festő aki annak egyes alakjaiból másolatokat készít. Ez a muzeum tárháza mindennek. A gépészet legkiválóbb vívmányai, történelmi sorrendben, a halászat és tengerészetre vonatkozó ezerféle csodadolgok összehalmozódának benne. Csupán csak ennek a muzeumnak a registerét átnézni ahhoz se volna elegendő egy nap. Kensington egy városrésznek a neve és innen vette nevét a híres muzeum is. A Kensington kert és a Holland kertetől délre eső részen és ennek a városrésznek a központjában fekszik. Távolabb eső helyről legkényesebben a föld alatt a haladó vasuton érhető el.

— **Eljegyzés.** Bezdán Kálmán szegedi csendőrmester eljegyezte Pusán Urós, helyb. lakos leányát Olga Knasszony.

— **Halálozás.** Rendkívüli csapás sújtotta Frankl Antal izr. hitközségi jegyzőt. Felesége születt Schaffer Anna urnő tegnap délelőtti birtelen rosszul lett, elveszté eszméletét és délutáni 1 órakor kihellette lelkét. Az életérős urnő birtelen halála a kora délutáni órákban elérte a városban, nagy megdöbbenést okozva mindenfelé. *Fű Flóra* a debreczeni színház drámai primadonnája édesanyját gyászolja az elhunytban, ki még alig néhány hét előtt mikor a művésznő először lépett fel szülővárosa színpadán, boldogan fogadta az ismerősök gratulációt. A család, mely iránt nagy a részvét városunkban, a következő gyászjelentést adta ki: Frankl Antal a maga, valamint gyermekei: Flóra, Adél, Ilonka és Erzsike nevében is fájdalomtól meglötr szívvel jelenti, hogy szeretett neje s illetve édes anyjuk Frankl Antalné szül. Schaffer Nina 1899. február hó 7-én délelben rövid szenvedés után életének 48-ik, boldog házasságának 22-ik évében jobbikre szenderült. Elhunytát siratják még testvérei: dr. Schaffer Mór, dr. Schaffer Dénes és Antunovich Sándor; apósa: Frankl Bernát, sógornói: özv. Schaffer Fülöpné-Schaffer Róza; Fröhlich Ármáné-Frankl Amália, dr. Schaffer Mórné-Herzfeld Malvin és Antunovich Sándorné-Glaubauf Elza; továbbá nagyszámu rokonság s az elhunytak barátai és ismerősei. A drága halott földi maradványai (Kossuth-utcai Prokesch palotában levő lakásból) f. évi február hó 9-én d. u. 2 órakor fognak az izr. temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Szabadkán, 1899. évi február hó 7-én. Áldás és béke lengje körül porait!

— **Halálozás.** Noszián Miklós helybeli tekintélyes iparos tegnap előtt éjjel meghalt. Temetése ma délután az iparosok nagy részvete mellett ment végbe.

— **Ujabb jéggyár Szabadkán.** A B. U. egyik számában megírta, hogy Joó Dezső jéggyárat épített. Mint értesülünk ezen kívül, egy újabb jéggyár részvénytársaság van alakulóban amelynek finanszírozását egy helybeli vállalkozó vállalta magára. A jéggyár a vágóhid közelében fog épülni és naponta 150 mm. tiszta, bacillus mentes jéget fog termelni. A napokban egy külföldi gépgyár mérnöke érkezik Szabadkára, hogy a géphez, amely a felszereléssel együtt mintegy 40.000 frtba kerül, a szükséges terep tannlmányt megtegye. Ugy értesülünk, hogy e hó végén már megkezdik az építkezést, amelynek 2 hó alatt teljesen készen kell állani, hogy a gyár működését megkezdhesse.

— **Az újdékl kir. kath. magyar főgymnasium** 25 éves jubileumának megünneplésére most már végleg f. évi május hó 4-ike tüzetelt ki. Nemcsak a tanári kar s a kebeléből kiküldött rendező bizottság, hanem az intézet volt tanuló is, kik nagyjobb részt előkelő társadalmi állást foglalnak el, érdeklődéssel s az ügy iránti szeretettel buzgólnak az ünnepély rendezése körül. A volt tanulók legutóbb szintén értekezletet tartottak s a maguk kebeléből Niedermayer Gyula, Dr. Horváth Géza, Dr. Szlezák Lajos, Dr. Fischer Henrik, Dr. Belohorszky János, Profuma Béla, Winkler István és Dr. Leitner Benjamin-urakat küldték ki a részletek kidolgozását és megállapítását céljából. Az addigi tervezet szerint május 3-án este fátylas menet s társas estély, 4 én

ünnepélyes sz. mise, díszgyűlés, baakelt s este hangverseny lesz.

— **A szabadkai önk. tüdőző testület,** f. évi február hó 26-án d. e. 10 órakor, a laktanya helyiségében tartja még ez évi rendes közgyűlést, a következő tárgysorozattal: 1. Éves jelentés a testület állapotáról. 2. Költségvetés megállapítása. 3. Menő osztály éves jelentése. 4. Indítványok.

— **Árverés.** A m. kir. államvasutak tehérpálya udvarában f. hó 28-án árverezik el a kézbesíthetlén és ki nem váltott szállítványokat.

— **Báró Vojnics István** megyei főispán tiszteletére tervezett fátylasmenetet mint a Bácska írja, bizonytalan időre elhalasztották.

— **Radó Izsó Amerikában.** Az Egyesült államok bélyegével ellátott levél érkezett tegnapelőtt a helybeli postára. A levelet Radó Izsó a megszokott úri divatúru kereskedő küldte egyik ismerősének, a melyben elmondja, hogy most már biztonságban érzi magát és a megtakarított pénzen valószínűleg üzletet nyit. Hitelezői most már áthatik a nyomát.

— **Álarozos betörő.** Cserő Ede dr. ügyvéd szegedi irodájában tegnap este egy álarozos ember nyitott be kasszanyitő szándékkal. Az irodában az öreg cseléd takarított éppen, a ki persze rémségesen megijedt. A betörőt azonban nem háborgatta az asszony jelenléte, nyugodtan a szekrényhez lépett azt mondván egy csomó kulcsra mutatva, hogy ezeket a kulcsokat találta, s azért jött, hogy kipróbálja, hogy nem innen való kulcsok-e. A cseléd meghuzta a csengetyű zsinort, a mi a betörőt láthatólag zavarba hozta. De a mikor a közeledő léptek zaját is hallotta, gyors elhalátozással megugrott.

— **Mihályi Ernő jutalomjátéka.** Holnap csütörtökön ismét nagy és művészi esemény számba menő esteje lesz színházunknak. Ismét operát fogunk hallani, Maillard „Villars dragonosok” című vig operáját. Ezt az operát választotta ugyanis *Mihályi Ernő* kitűnő színészünk, gyönyörű hangú tenoristánk jutalomjátékául. Az operában a jutalmazandón kívül a főbb szerepeket Juhász Ilona, Gábor és Virágháti fogják játszani. A karokat maga Mihályi tanította be és a próbákhoz ítélve a holnapi operai előadás minden tekintetben kitűnő lesz. Az előadás iránt különben már is nagy az érdeklődés és bizonyára zúfolt háza lesz *Mihályinak*, ki nemcsak egyik legszorgalmasabb tagja a társulatnak, de kinél jobb tenoristája a vidéknek nincs.

— **Vizbe fullt.** Ó-Palánkán egy földműves csonakon deszkát akart a duna túoldalára átvinni, azonban a csónak — nagy megterhelése folytán — a mint a Duna közepére ért, felborult s a szerencsétlen ember a vízbe fullt. Nyolcz apró gyermeket hagyott hátra. **Megölték egy legényt.** Ótómós puszán a mult hónapban Mészies Pált hóltan találták a korcsmában. Nem tudták, ki volt a gyilkosa. Később elfogott a csendőrség négy legényt, akiket a gyilkosság vádjá terhelte. Bevitték a szegedi törvényszékhez, majd Kalocsára vitték őket, úgy hogy szinte illetékességi harcz támadt a bünesséteiből. Most megint csak visszahozták őket és vizsgálati fogságba helyezték. Kivallatták a négy embert, háromjuk tagadta a gyilkosságot, a negyedik, Biró Antal beismerte, hogy ő szurta meg Mészieset a mellén, mulatozás közben. Erre a többi háromat szabadon bocsátották, a gyilkos Biró Antal ellen pedig megindítják a bünvádi eljárást. A további vizsgálatot Hubacsék Pál vezeti.

— **A Zasztava Baranyában.** A P. N. írja: A maiasi szerb lakosságának túlnyomó része néhány év óta, mióta a „Zasztava” című lapot olvassák, az öreg emberek a fiatalabb nemzedéket folyton rosszra tüvelik s majdnem minden évben a hémét lakosság ellen vérekedést és szivakodást idéznek elő, sőt saját hitközségükben is folytonosan szivakodnak s így józanabb elemből álló hitközségi előkők és jegyzőjük multkor önként leköszönt, mert a községükben lévő s folytonosan szivakodni szerelő párt emberei, érteve a legutóbbi szerb kongresszuson megválasztott kongresszusi tag rokonait, a népet tetvétra vezetik, s így a magas kormány és patriarcákuk ellen egy bizalmatlansági iratot akartak illetékes helyre felterjeszteni, de ezen eljárásukat a higidtan gondolkozó hitközségi elnök és jegyzőjük úgy leköszönt sem helyeselte, s kivánságukat nem eszközölték s inkább a hitközségi elnök és jegyző leköszönt, mert a szerb lakosság egy részének gorombaságát megtűrni nem tudták.

— **Furfangos tolvaj.** Nasztatity I. moholi kereskedő az utóbbi időben gyakran tapasztalta, hogy üzletéből egyes áruk — amelyeket el nem adott — el-el tűnnek. Csakis a véletlennek köszönheti, hogy ennek megtudta az okát. Mult vasárnap délután Nasztatity bement az üzletbe, hogy egy mintát hozzon ki. Már épen ki akart menni midőn észre veszi, hogy az üzletben valami mozog. Odament tehát és legnagyobb csodálkozással tapasztalta, hogy különféle áru egy spárngán kifelé iparkodik az üzletéből. Nasztatity nem sejtett ebben természetfölötti erőt, hanem rögtön megfogta a tolvajt is. Ugyanis az üzlet mellett volt a segéd szobája, itt pedig egy kamin, mely az üzletbe is szolgált. A jeles ur a kaminon keresztül — a spárnga segítségével — lopta azt a különféle árut, melynek értéke meghaladja a 800 frtot. Nasztatity a tolvajt nyomban átadta a rendőrségnek, honnan másnap átkísérték a zentai járásbírószághoz, egyuttal az orgázdák ellen is megtették a feljelentést.

— **Megüörte a nagy treffert.** Ritka szerencse érte Nedélykovits György újvidéki háztulajdonost. A hitel sorsjegyek e heti húzásán 150.000 frtos nyeresemény esett rá.

— **Kártyázás utójátéka.** Tegnap este egy helybeli kávéházban V. H. és L. J. kártyázás közben összeveszték és mindkettő feldagadt fejfel és ábrázattal hagyta ott a csatatér, ugyanazon kávéházban P. J. és T. S. ugyancsak összeveszték kártya és egyik a „pik ász” másik a „káró tizet” egy odanyomta ellenfele arcához, hogy a nyomásról kék follok tesznek tanúságot. Rendőrségünk figyelmét felhívjuk néhány kártyabarlangra.

— **Szerencsétlenség.** Tegnap délután a Rottmann-féle vasbutorgyár egyik munkása H a j a g o s Ó d o n a vasfürdőnél dolgozott amikor a gép balkézének egyik ujját elkapta és összemorzsolta. A mentők sebeit bekötözték.

— **A sport bál rendezőségének nyilvános beszámolója.** Bevétele volt 624 frt, kiadás 304 frt 73 kr, Maradt tiszta jövedelem összesen 319 frt 28 kr, mely összeget a rendezőség a Sport egyesületnek rendelkezésére bocsátotta. Felülfizettek a következők: Piukovits József orsz. képviselő 32 frt, ifj. Vojnics István 13 frt, özv. Vojnics Tivadárné, özv. Vojnics Alajosné, özv. Markovich Gyuláné, Bicskei Vojnics Mária 10 — 10 frtot, Aradszky Sándor, Bezeredy István orsz. képviselő, Dr. Dömötör Miksa, Farkas Zsigmond, Farkas József,

Dr. Fischer Jákó, Freudenberg Zsigmond, Gaal Ferencz, Jakobcsics Imre, Latinovich Géza orsz. képviselő, Magyar Jenő, Dr. Muzsich Bódog, Péich István, Dr. Piller Arthur, Reichl Ferencz, Vermes Béla orsz. képviselő, Vermes Nándor, Vermes Károly, f. Vojnits Lajos, Vojnits Béla 8—8 frtot. Özv. Piukovich Agostonné, Vermes Ella, Hartmann Raphaelné ivén H. H. 6—6 frt. Br. Vojnits István, Purgl Sándor orsz. képvis. Vermes Gáborné, Birkás Szuchits Adrienne, Hartmann Raphaelné 5—5 frtot; Vojnits Viera, 3 frtot; Özv. Vojnits Lukácsné Szil. pits és társa 2—2 frt; Matkovich Miklós 1 frt 50 kr. Fazekas Lajos, Mezerits Ferencz Salga Mátvás 1—1 frtot. Fogadják a nemes elkü adakozók és sport barátok a rendezőség legmélyebb köszönetét.

— Az egyiptomi művészet legszebb emlékeinek a karnaki nagytemplom oszlopainak pompás színes mását adja a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 12-ik füzeté. A természet legbájosabb növényének, a lotosnak vonalait utánozták az egyiptomiak csodálatos báju oszlopaikon. A bimbózó lotos-szárat, a kinyílt kelyhű lotos-virágot, és legtömörebb épületeiknél a többbeczikű lotosköteget. Ki is festették e hatalmas, de finom vonalú oszlopokat, a kék, sárga és vörös szín legszebb árnyalataival. Finom vonalakkal varázsolták az oszlopfőre a lotoskehely köré a növény pompás leveleit, tövükön tarka szalaggal szorítva átál. Az ó-egyiptomi művészetet egészében kitűnően ismerteti az illusztrációkban dús gazdag Nagy Képes Világtörténet, melyből most a 12-ik füzet jelent meg. Egy füzet ára 30 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben és a kiadó társulatnál.

— Véres verekedés a törvényszéki palotánál. Tegnap délután véres verekedés volt a törvényszéki palotánál levő vasuti átjárónál. Ugyanis ludasi és szabadkai emberek egy közeli koresmában addig ittak míg teljesen bu nem rugtak. Ilyen állapotban utnak indultak s utközben összeveszttek amikor is *Borényi István*nak koponyáját zúzták be bottal Urbán Mátvásnak ugyancsak koponyáján ütöttek lékel és összegázolták úgy, hogy sebei életveszélyesek. Az előhívott mentők a sebesülteket a kózkórházba vitték, a többi hármat pedig, mert öten voltak, a rendőrség vette pártfogásába.

SZÍNHÁZ.

A toloncz.

Február 6.

Szomorodott szívvel kell megvallanom, hogy bizony azok, akik a mai előadásra nem jöttek el, nagyon jól tették. És miután a színházba járó közönségünk túlnyomó része otthon maradt: örömmel constatáljuk, hogy a nézőtér üres volt.

Majd mindenik előadó színész azon iparkodott, hogy minél élvezetlenebb legyen az előadás és hogy az a kevés ember, aki a szép népszínmű kedvéért eljött ma színházba,

előbb megszökjék onnan. *Pataki Róza* nek őszintén ajánljuk: ne jöjjön többé. Talán nem érti a mi publikumunk az ó művészetét, gyenge ahhoz, hogy élvezze szépen előadott nótáit — meg aztán partnerei, a zenekar, még tán a kulisszák is trémáznak,

ha ő színpadon van. A minap egy színésznőnek készülő dilettáns úrhölgyet haragítottam magamra, mert őszinte voltam hozzá: ezennel ünnepélyesen bocsánatot kérek a dilettáns úrnőtől — a mi állandó vendégként működő *népszínmű primadonnáknak* majd hogy azon a magas művészi fokon áll, mint az én haragos „Nagyságos asszonyom.”

Szegény Tóth Ede ott a kerepesi temetőben, — ne zavarja örök álmod ez a mai előadás — a te Annyal Liszkád, Ördög Sárád ma a mucsai Sájiek kukoricza göréjában képzelte magát, hogy a mi közönségünk megérezze azt, miként lehet egy-egy szépen megérezolt alakot, egy remek népszínműt agyon ütni. Farsangoltak ma este a színpadon és ezt elfeledték a közönséggel közölni. Jellemző különben az a tény, hogy jobb oldali szomszédom a második felvonásban a legkomolyabban kétségbeesett arccal fordult felém e kérdéssel:

— Mit adnak kérem ma?

A doloval nábob leánya. Ma lép fel először ujonnan szerződött színésznők *Kemény Lajos* a „Magyar Színház” volt kitűnő tagja *Herczeg* színművének *Tarján Gáda* szerepében. A darab többi szerepei is igen jó kezekben vannak: *Jób* Vilma szerepében *Kápolnai Juliska* Szentjermainé szerepében *Fóthi Frida*, játszanak továbbá *Veszpréminé Lomnici Ernye* és *Virő áti*, még a tisztiszolga kis szerepét is *Jórendű* színésznek osztották ki, *Feren.* *Frigyes* komikusunk fogja ugyanis ezt a jól megérezolt alakot személyesíteni.

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmű a művelt közönség számára.

ÁLDASSY ANTAL, BOROVSKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF, GOLDZIBER IGNÁZ, GYOMLAY GYULA, NIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszti

MAR CZALI HENRIK

Mintegy 2500 szövegképpel, 500 műmelléklettel, 60 színes mülappal 50 történeli térképpel, 8500 szövegoldalal.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténeli mű jelenik meg magyar nyelven. Terveiben, céljában, eszközveiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás. A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az életkönyvet, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez. Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi köteleesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhű ábrázolatok lesznek. Képes mellékletei, történeli térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és írásmásolatokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített historiai muzeumot nyújtanak az előfizetőnek, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy europai muzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építkezési tervdokumentumokról egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk, kivül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értéket adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfontosabb magyar könyvek közé tartozik. Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltjének tanítója barátja, tanácsadója, minden nri háznak ákessége legyen. A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja, tehát nagy, magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Révai Testvérek

irodalmi intézet és könyvnyomda.

Megjelenik tizenkét kötetben

famentes, tehát soha meg nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára rendkívül diszes félbörkötésben, bőrhátal és vászontáblával

3 frt.

Minden négy kötetben egy-egy kötet jelenik meg.

Megjelenik füzetes kiadásban is

240 füzetben.

Több füzet semmikép sem lesz.

Hetenkint egy füzet fog közrebocsátatni.

Egy-egy füzet ára

30 kr.

A füzetes kiadáshoz diszesbortórási táblák szállítanak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

a) Füzetes kiadásban hetenkint 30 kros füzetekben minden rendes hazai könyvtáránál.

b) Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával

a) kötetenkint utánvétellel bérmentve,
b) havi 1 frt 50 kros részletfizetésre.

*

A rendelések a helyi könyvtárakodókhoz vagy a fenti kiadókhoz intézendők.

*

Tájékoztató képes prospektust

mutatványfüzetet

ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala

Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám.

Előfizető gyűjtők sziveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.